अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

शान्तिनगर गाउँपालिका

दाङ

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

शान्तिनगर गाउँपालिका

दाङ

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

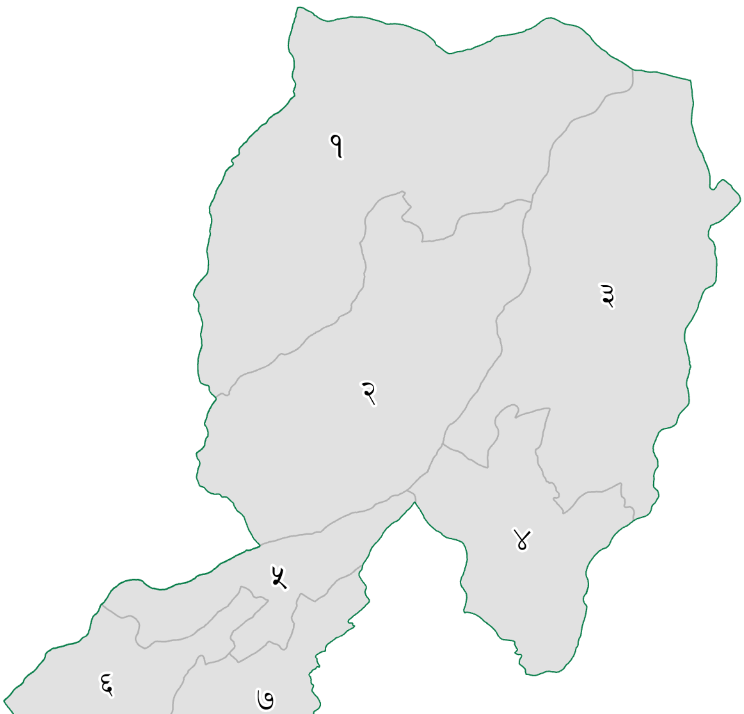

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

शान्तिनगर गाउँपालिका

दाङ

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि
(VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य
(MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता
(Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाई

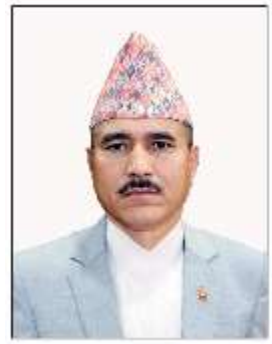

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। त्यसैगरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिईएको छ। यस स्थानीय तहको २०७९/८० को लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रिया समेत विचार गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन,खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहिता लगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ। समय, जनशक्ति, स्रोतको उपलव्धता लगायतका सीमा रहेता पनि स्थानीय तह सम्म नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ। यसै गरी लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर छलफल गरिएको छ।

यस वर्ष स्थानीय तहको लेखापरीक्षणबाट कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने कतिपय कानुन निर्माण हुन बाँकी रहेको, कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, प्रशासनिक तथा अनुत्पादक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, एउटै योजना समेत टुक्र्याई कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरुको समेत परामर्शदाताद्वारा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी खर्च गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारी समेत नियुक्ति गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रुपमा हुन नसकेको, स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फर्स्योट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा गर्न बाँकी रहेको जस्ता व्यहोरा देखिएका छन्। त्यस स्थानीय तहसँग सम्बन्धित व्यहोरा सहितको राय संलग्न गरिएको छ। एकै प्रकृतिका व्यहोराहरू वर्षेनी दोहोरिने गरेकोले वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित रुपमा सुधार हुन सकेको छैन। अतः लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका ब्यहोराहरू उपर आवश्यक कारबाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन त्यस स्थानीय तहबाट थप पहल कदमी हुने विश्वास लिएको छु।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको लागि विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

(तोयम राया)
महालेखापरीक्षक

२०८१ जेष्ठ ११

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

अनामनगर/बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

(लुम्बिनी प्रदेश)

मितिः २०८१।२।११

प.सं. २०८०।८१

च.नं. ९३

विषयः **लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।**

श्री अध्यक्षज्यू ,

शान्तिनगर गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,

दाङ।

१. कैफियत सहितको राय

हामीले शान्तिनगर गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ती र भुक्तानीको विवरण, त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरणको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेस भएको २०८० आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय प्रतिवेदन, संलग्न अनुसूचीहरू, एकीकृत आय-व्यय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले शान्तिनगर गाउँपालिकाको वित्तीय कारोबार र प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुन बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

२.१. शान्तिनगर गाउँपालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतको वित्तीय प्रतिवेदन महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा वित्तीय प्रतिवेदन तयार गरेको छैन ।

२.२. लेखापरीक्षणबाट रू.३ करोड ८४ लाख २४ हजार बेरुजु देखिएको छ। सो सम्बन्धमा रु.९९ लाख ४५ हजार प्रतिक्रियाबाट फस्यौट तथा रु.५१ लाख ८५ हजार बेरुजु थप भई बाँकी बेरुजु असुल गर्नुपर्ने रू.४८ लाख ७० हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू.१ करोड १७ लाख ८१ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.१ करोड ६४ लाख ५० हजार र पेश्की बाँकी रु. ५ लाख ६२ हजार रहेको छ। शान्तिनगर गाउँपालिकाको गतवर्ष सम्म रु.१२ करोड ३ लाख ७९ हजार बेरुजु बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजु रु.१५ करोड ४० लाख ४३ हजार रहेको छ। शान्तिनगर गाउँपालिकाको बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।

२.३. हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गरिएको छ। वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने गंगादेव गाउँपालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

३. **अन्य व्यहोरा -** ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, बजेट व्यवस्थापन र राजस्व संकलन, सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, कार्यक्रम स्वीकृति एवं कार्यान्वयन, उपभोक्ता समितिलाई अनुदान वितरण तथा अनुगमन र सेवा प्रवाहलगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएका छन्।

४. **वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्दा गल्ती कमजोरी वा त्रुटीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी शान्तिनगर गाउँपालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ। गाउँ कार्यपालिका, गाउँपालिका अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

५. **वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी -** वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा गल्ती कमजोरी वा त्रुटी समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडारहित रहेको होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले उच्चस्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका गल्ती कमजोरी वा त्रुटी पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन। वित्तीय प्रतिवेदनका उपयोगकर्ताले गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्नसक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने गल्ती कमजोरी वा त्रुटीलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(घनश्याम पराजुली)
नायब महालेखापरीक्षक

शान्तिनगर गाउँपालिका, दाङ

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७९।८०

बेरुजु वर्गिकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			तिक्रियाबाट बेरुजु थप	बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			सैद्धान्तिक	लगती								
३१	३७	३८४२५	०	११	९९४५	५१८४	३१	२६	३३६६४	४८७०	१६४५०	११७८१	०	०	२८२३२	५६३

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७९।८०

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्र्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
शान्तिनगर गाउँपालिका ,दाङ	१२०७२७	०	३४८	१२०३७९	०	३३६६४	१५४०४३

३. बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
२०७९।८०	१३,१९,२२,२४,२६,२७,२९.३,४०,४२,४४.५,५४	विभिन्न	९९,४४,९७९।०
आ.व. २०७८/७९	११.४,१६,२१,२९.३,३५.३ ,५७	विभिन्न	३२१३७४
२०७७।७८	६२,२	कार्यक्रम खर्च	२६२००

पालिकाको अन्तिम लेखापरीक्षणको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

परिचय

१ **परिचय -** स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस शान्तिनगर गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवद्र्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ। यस गाँउपालिका अन्तर्गत ७ वडा, २३ सभा सदस्य, ११६.०६ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २५ हजार ३०० जनसंख्या रहेको छ ।

ख) लेखापरीक्षण- यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को लेखापरीक्षण वार्षिक लेखापरीक्षण योजना २०७९, निकायगत लेखापरीक्षण योजना, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र एवं अनुबन्धन पत्र, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र अन्य विवरण समेतलाई आधार मानी सम्पन्न गरिएको छ। लेखापरीक्षण टोलीमा रहेको सीमित साधन र स्रोत, सूचनाको पहुँचमा हुने सीमितता, कम समयमा धेरै कार्यक्षेत्रको लेखापरीक्षण गर्नुपर्ने अवस्था, प्राविधिक ज्ञानको सीमितता, कारोबारको जटिलता जस्ता कारण सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको कानूनी वैधता परीक्षण गर्न नसकिने लगायतका सीमाहरु लेखापरीक्षणमा रहेका छन्। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान समेतको आधारमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा पहिचान गरीएको जोखिममा आधारित स्वीकृत लेखापरीक्षण योजनाभित्र रही लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ। सारभूतरुपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोराहरुलाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन। लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर व्यवस्थापन पक्षसँग मिति २०८०।९।२६ मा छलफल सम्पन्न भएको छ। छलफल पछि कायम भएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि - यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ। स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।८।१३ देखि २०८०।१०।१३ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ। आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित

जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन्। सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) **आर्थिक कारोवारको स्थिति -** गाउँपालिकाको प्राप्ति भुक्तानीतर्फ रु.१ अर्व १८ करोड २२ लाख ४७ हजार ०७५ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरीएको छ । सो को बिष्तृत विवरण **अनुसुची—१** मा संलग्न छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **वित्तीय प्रतिवेदन -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम यस शान्तिनगर गाउँपालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता समेत स्थानीय सञ्चितकोष व्यवस्थापन प्रणालीबाट यसवर्ष सुत्र (SuTRA) को २७२ बाट देखिएको आय व्यय र बाँकीको विवरण तथा संघिय सरकार र प्रदेश सरकार तर्फको **C-GAS** मार्फत आम्दानी र खर्चको आय व्यय विवरण **अनुसूची -२** मा संलगेन छ ।

३ **सञ्चित कोषमा स्थानान्तरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्तमा स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा स्थानान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। आर्थिक वर्ष समाप्त पश्चात पनि पालिकाको चालु खर्च खातामा रु.१ करोड ५२ लाख ७४ हजार चालु खर्च खातामा १ करोड १४ लाख १६ हजार मौज्दात रहेको पाइयो । तोकिएको समयमा सो रकम सञ्चित कोषमा स्थानान्तरण गरी हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४ **बैङ्क हिसाव विवरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोवार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजश्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरण अनुसार राख्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले म.ले.प.फा.नं.२१२ तयार गरी बैङ्क हिसाव विवरण भिडान गरेको देखिएन। पालिकाले बैङ्क हिसाव विवरण तयार नगरेको कारण निम्नानुसारको खातामा स्रेस्ता र वर्षान्तको बैङ्क मौज्दातमा देहाय अनुसार फरक परेको छ।

बैंकको नाम	खाताको प्रकार	श्रेस्ता अनुसार बाकी रु	बैंक अनुसार बाकी रु	फरक
नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	ग २.२, चालू खर्च खाता- जोर वर्ष	०	१,५२,७४,६६३.०७	१५२७४६६३
नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	ग २.४, पुंजीगत खर्च खाता- जोर वर्ष	०	१,१४,१६,९४१.०१	११४१६९४१
नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	ग २.७, विविध खर्च खाता	८,९०,०६३.६०	८,९०,०६३.६०	०
नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	ग ३.१, स्थानीय तह धरौटी खाता	१,०४,५८,१६०.७७	१,०४,५८,१६०.७७	०
नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	ग ४.१, स्थानीय तह सञ्चित कोष	१,१५,६४,०३९.८९	१,१५,६४,०३९.८९	०

नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	ग ५.१, स्थानीय तह विविध कोष	१९,८६,८११.७८	१९,८६,८११.७८	०
नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	ग ७.२, स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता	१८,६३,९८६.४५	१८,६३,९८६.४५	०
जम्मा		२,६७,६३,०६२.४९	५,३४,५४,६६६.५	२६६९१६०४

पालिकाले म.ले.फा.नं. २१२ तयार गरी स्रेस्ता र बैङ्कबीच हिसाव मिलान गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५ **सेवाप्रवाहको स्थिति -** यस वर्ष पालिकाबाट निम्नअनुसार सेवाप्रवाह गरेको विवरण प्राप्तभएको छ :

विवरण	जम्मा
जन्मदर्ता	९७०
मृत्युदर्ता	२५८
बसाईसराई दर्ता	३०६
विवाह दर्ता	५०७
सम्बन्धविच्छेद दर्ता	४४

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान सेवा प्रवाहको अभिलेख व्यवस्थित हनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी -** स्थानीयतह सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाको उप प्रमुखले मिति २०७९।३।१० मा रु.५४ करोड १४ लाखको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०७९।३।१० मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीयतहका प्रमुखले मिति २०७९।४।१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ। बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने देखिन्छ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७ **योजनाको प्राथमिकीरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पानदमुलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दीगो र वातावरणीय संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना प्राथमिकताआधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिका पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा निम्नानुसार कुल ३१८ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ।

कार्यक्रमको नाम	कुल संख्या	रु.५० लाख माथिका	रु.१० देखि ५० लाख	५ देखि १० लाख	रु.५लाख भन्दा कम
पालिकास्तरीय	३१८	५	९	४७	२५७

उपर्युक्त विवरण अनुसार पालिकाले साना र वितरमुखी योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ। जसले गर्दा सञ्चालित योजनावाट प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृति खर्चमा बृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ । योजना वस्तुनिष्ठ तवरले प्राथमिकीकरण र छनौट गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८ **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति -** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ। यस पालिकाको २०७९।८० को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको छ। अन्य क्षेत्रको तुलनामा पुर्वाधार विकास तथा आर्थिक विकासमा स्रोत वढाउन नसकेको तथा प्राथमिकतामा राखेको पाईएन। पुर्वाधार विकास तथा आर्थिक विकासमा स्रोत वढाउनुपर्ने देखिन्छ।

क्र.स	क्षेत्र	बजेट रकम रु.	खर्च	जम्मा खर्चको तुलनामा खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	४०४६०	२८८५४	६.९५
२	पूर्वाधार विकास	१४४३७१	१०७९३१	२५.९९
	सामाजिक विकास	२३६७००	२०९१७	५०.३९
४	बातावरण तथा विकास	०	०	
५	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	०	०	
६	अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	९१०५४	६९१५३	१६.६५

सैद्धान्तिक बेरुजु

९ **योजना तथा वजेट कार्यान्वयन -** यस योजना तथा बजेटमा देखिएका प्रमुख व्यहोराहरु निम्नानुसार रहेका छनः

- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ मा पालिकाले मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले सो बमोजिमको मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको छैन । साथै दीगो विकासको लक्ष्यलाई स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण गर्न आवधिक योजना तयार गरी लागू गरेको समेत छैन।
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ अनुसार रु. १० करोड भन्दा बढी रकमको वस्तु, निर्माण, परामर्श लगायत खरिद गर्दाखरिद गुरुयोजना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले रु.१५ करोड ९ हजारको खरिद गरेकोमा खरिद गुरुयोजना तयार गरेको पाइएन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ तथा पालिकाको विनियोजन ऐन,२०७८ को दफा २ अनुसार यस वर्ष थपघट समेत कार्यपालिकाको निर्णयबाट ९३ योजना तथा कार्यक्रमवाट घटाई ११५ योजना तथा कार्यक्रममा रु.३ करोड ३० लाख ८७ हजार रकमान्तर गरेको छ। उक्त रकम वजेटको तुलनामा ६.११ प्रतिशत हुन्छ। आर्थिक वर्षको अन्तमा रकमान्तर गर्ने परिपाटीमा सुधार भएको पाइएन ।

उल्लेखित अवस्थाका कारण गाउँपालिकाको वित्तीय व्यवस्थापन कुशल भएको देखिदैन । तसर्थ गाउँपालिकाले योजना तथा बजेट कार्यान्वयनलाई विश्वसनीय र प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१० **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले त्यस्तो प्रणाली तयार गरी लागु गरेको पाईएन। जसले गर्दा पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था रहेको छैन। यस सम्वन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहाय बमोजिम रहेका छनः

- पालिकाले यस वर्ष कार्य सञ्चालन निर्देशिका तर्जुमा नगरी बैठक भत्ता, तालिम, गोष्ठी लगायतका कार्यक्रम खर्च गरेको छ ।
- पालिकाबाट सञ्चालित आयोजनाको मर्मत सम्भारको लागि मर्मत सम्भार कार्यविधि तर्जुमा गरेको पाइएन ।
- पालिकाले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सक्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि सोको निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख राखेको छैन
- सञ्चालित योजनाको सूचनापाटीमा आय—व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषय पारदर्शी गर्न सकेको छैन । सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षण गर्नुपर्नेमा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी भित्रमात्र यस्तो सुनवाई वा परीक्षण सीमित गरेको अवस्था समेत छ।
- निजामती सेवा ऐन २०४९ बमोजिम यस पालिकाकामा कार्यरत कर्मचारीको कार्य विवरण वनाई सोको आधारमा कार्यसम्पादन मुल्याङ्कन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन ।

- ठेक्का वा उपभोक्ताबाट हुने कामको निर्माण सुरु, लागत, सम्पन्न हुने मिति लगायत विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता तयार गरेको पाइएन।
- पालिकाले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गर्ने गरेको पाइएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मा सहित हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन ।
- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार भ्रमण/अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेर मात्र भ्रमण अनुगमन भत्ता भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले भ्रमण तथा अनुगमन वापत रु.१५ लाख ६५ हजार खर्च लेखेकोमा अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेको छैन भने भ्रमण उपलव्धिको मूल्याङ्कन गरेको छैन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । विविध खर्चतर्फ पालिकाले रू.८४ लाख ८ हजार खर्च गरेको छ । खर्चको मापदण्ड निर्धारण गरी यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।
- पालिकाले कृषि तथा पशुसँग सम्बन्धित सामग्री, लघुउद्यम विकास सम्बन्धी सामग्री तथा अन्य अनुदान वितरण गर्दा लाभग्राहीको पहिचान खुल्ने गरी नागरिकता नम्बर तथा सम्पर्क नम्बर समावेश नगरी नाममात्र उल्लेख गरी भरपाई गराई वितरण गर्ने गरेको देखियो ।
- पालिका भित्रका विद्यालय अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको छैन भने अनुगमन समेत गरेको देखिने अभिलेख राखेको छैन।
- संस्थागत विद्यालयहरूको दर्ता, नवीकरण, शुल्क निर्धारण, वर्गीकरण लगायतका अभिलेख व्यवस्थित तवरले राखेको पाइएन ।
- संस्थागत विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको तथ्याङ्क IEMIS अद्यावधिक गरेको छैन।

तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकिए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाई सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११ **कण्टिन्जेन्सी खर्च -** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १० को अनुसूची १ बमोजिम लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमान रकमको वर्क चार्ज २ प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्च २ प्रतिशत गरी ४ प्रतिशत कण्टिजेन्सी खर्चको व्यवस्था गरेको छ। कार्यालयले निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा कार्यालयबाट भुक्तानी गरिने रकमको ४ प्रतिशत रकम कण्टिजेन्सीको व्यवस्था गरेको छ । कन्टिन्जेन्सी खर्च जुन योजनाको लागि व्यवस्था गरिएको हो सोही योजनामा खर्च गर्नुपर्दछ। यो वर्ष यस्तो खर्च गरे पनि कार्यालयले योजनागत अभिलेख नराखेकोले वर्कचार्ज र अन्य खर्चमा भएको कन्टिन्जेन्सी खर्च यकिन गर्न सकिएन। वर्क चार्ज र अन्य खर्च खुल्ने गरी योजनागत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख नराखेकोले उक्त खर्च तोकिएको सिमा र सम्बन्धित कार्यमा खर्च गरे नगरेको यकिन गर्न सकिएन। योजनागत रुपमा कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख राखी खर्चलाई पारदर्शी बनाउनुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२ **तलवी प्रतिवेदन -** निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ , शिक्षा ऐन, २०२८ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ |पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सघिय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तथा शिक्षातर्फ शिक्षकहरुको रु.११ करोड ८८ लाख ७ हजार र पालिकाका चालुतर्फ कर्मचारीको रु.५ करोड २९ लाख ९३ हजार गरी रु. १७ करोड १८ लाख खर्च लेखेको छ ।तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्दा पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१३ **कर्मचारी व्यवस्था**

✂........... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २४ को निर्णयबाट रु. ६,४७६,६२१ /- सम्परीक्षण गरिएको ।)

अनियमित भएको	०

१४ **स्वकीय सचिव तथा कानुनी सल्लाहकार -** स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५ मा पदाधिकारीहरूको लागि स्वकीय सचिव र सल्लाहकार राखी पारिश्रमिक दिने व्यवस्था छैन। सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७७।११।२५ को परिपत्र अनुसार मापदण्ड बनाई यस्तो खर्च लेख्ने उल्लेख गरे तापनि सो अनुसार मापदण्ड बनाएको देखिएन।पालिकाले यस वर्ष १ जना कानूनी सल्लाहकार नियुक्त गरी चाडपर्व खर्च समेत रु. २ लाख ४० हजार तथा स्वकिय सचिवराखी चाडपर्व खर्च समेत रु. २ लाख ५२ हजार पारिश्रमिक भुक्तानी दिएको छ। सल्लाहकार नियुक्ति गर्दा स्पष्ट कार्य विवरण तयार गरी सोको मुल्याङ्कनको आधारमा भुक्तानी दिने व्यवस्था गर्नुपर्ने रु.

अनियमित भएको	४,९२,०००

१५ **कल्याण कोष -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।साथै नेपाल सरकार सचिव स्तरको २०८०।९।१७ को निर्णय अनुसार अनिवार्य रुपमा यस्तो कोषको स्थापना गर्ने र कानुन वमोजिम पाउने उपदान, निवृत्तिभरण, औषधिउपचार लगायतका सम्पुर्ण सुविधा यसै कोषट खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकामा स्थानीय सेवाका कर्मचारीहरु कार्यरत भएका र उक्त कर्मचारीहरुकालागि तलव खर्चलेखे पनि दश प्रतिशतले हुन रकम कट्टा गरी सोही वमोजिम पालिकाले समेत अवकासकोषमा रकम जम्मा गर्नुपर्नेमा दाखिला गरेको छैन । तथा पालिकाले यस वर्ष वित्तीय समानीकरणबाट कर्मचारी कल्याण कोषमा रु.१० लाख ट्रान्सफर गरेको छ । कानुनी व्यवस्था विपरित कल्याणकोषमा ट्रान्सफर गर्न मिल्ने नदेखिएकाले उक्त रकम सञ्चित कोषमा दाखिला हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१०,००,०००

१६ **कानुन निर्माण तथा कार्यान्वयन -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने ब्यवस्था अनुसार ३० वटा ऐन तथा २८ नियमावली तथा कार्यबिधि स्वीकृत भए पनि सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको देखिदैन।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१७ **न्यायीक समिति -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ। न्यायीक समितिको परेका ५९ उजुरी मध्ये ५५ फस्यौंट भई ४ बाँकी रहेका छन । समितिमा परेको उजुरीको तोकिएको समयमा टुङ्गो लगाउने तथा सोको अभिलेख व्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१८ **जिन्सी निरीक्षण -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेखित सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले यस वर्ष जिन्सी निरीक्षण गराई प्रतिवेदन तयार गरेको छैन। जसले गर्दा पालिकाको जिन्सीको अवस्था बारे यकिन गर्न सकिएन। नियमावलीको व्यवस्था अनुसार जिन्सी निरीक्षण गराई सोको आधारमा मर्मत सम्भार, लिलामी लगायतका कार्य गरी जिन्सी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१९ **धरौटी फिर्ता**

✂..........(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२४ को निर्णयबाट रु. ८७०२२१।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

२० **पेश्की बाँकी -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिईएको रकम तोकिएको म्याद भित्र फस्र्योट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ। पालिकाले निम्न कर्मचारी तथा संस्थालाई दिएको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फस्यौंट नभई बाँकी रहेको देखिन्छ। सो मध्ये निम्नानुसारको म्याद नाघेको पेश्की रु. ५ लाख ६२ हजार ७२४ फस्यौंट गर्न बाँकी रहेकोले उक्त पेश्की नियमानुसार फस्यौंट गर्नुपर्ने रु

पेश्की लगेको मिति	विवरण	पेश्की लानेको नाम	पेश्की रकम
१।७९।४।१	विद्युत सम्वन्धि	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	१२५९६३
११।८०।१।२१		नेपाल विद्युत प्राधिकरण	१४६७९६

२५।८०।३।२०		नेपाल विद्युत प्राधिकरण	१४४९८३
३९८।८०।३।२०		नेपाल विद्युत प्राधिकरण	१४४९८२
		जम्मा	५६२७२४।०

पेश्की	५,६२,७२४

२१ **प्रतिस्पर्धा -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ३ र ३क वमोजिम निर्माण कार्यको प्रतिस्पर्धालाई संकुचित र सीमित नहुने गरी खरिद योजना वनाई निर्माण कार्य गर्नुपर्दछ । निर्माण कार्य गर्दा ठेक्कावाट गराएकोमा केही काम सुरु लागतमानै समावेस नगरी कोटेसन वाट गराएको देखिन्छ। यस सम्वन्धि व्यहोरा देहायमा उल्लेख छ ।

२१.१ काशिपुर गिधनिया दुवीचौर सडक ढलान/कालो पत्रे शान्तिनगर गाउँपालिका वडा नं ५ र ६ योजना बाट ४०.५४ प्रतिशत न्युनमा ठेक्कावाट निर्माण कार्य भई कार्य सम्पन्न समेत भएको छ। उक्त स्थानमा पुन कोटेसन वाट छत्रेस्वरी निर्माण सेवा प्रा लीवाट रु.९ लाख ६८ हजार ३४३ लागत अनुमानको काम गराई रु.९ लाख ४५ हजार ३४८ भुक्तानी भएको छ । यसरी सुरु लागत अनुमानमानै उक्त परिमाण थप गरि वोलपत्र द्वारा कार्य गर्नुपर्नेमा खरिद योजनमा समावेस नगरि प्रतिस्पर्धालाई संकुचित र सीमित हुने गरी निर्माण कार्य गर्दा वढी लागत पर्ने गरी कार्य भएको छ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२१.२ मालेचौतारी देखि पोटली सम्मको सडक ढलान कोलो पत्रे वोलपत्र मार्फत ३७.३२ प्रतिशत न्युनमा ठेक्कावाट निर्माण कार्य भई कार्य सम्पन्न समेत भएको छ। उक्त स्थानमा सोही काम पुन कोटेसन वाट रितु एण्ड नितु निर्माणवाट रु.९ लाख ६९ हजार ६९६ लागत अनुमानको काम गराई रु.९ लाख ६८ हजार ५३२ भुक्तानी भएको छ। यसरी सुरु लागत अनुमानमा नै उक्त परिमाण थप गरि वोलपत्र द्वारा कार्य गर्नुपर्नेमा खरिद योजनमा समावेस नगरि प्रतिस्पर्धालाई संकुचित र सीमित हुने गरी निर्माण कार्य गर्दा वढी लागत पर्ने गरी कार्य भएको छ।

एउटै योजनाको निर्माण कार्य सुरु लागतमानै समावेश गरी बोलपत्र द्वारा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२ **बिलभरपाई**

✂........... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २४ को निर्णयबाट रु. ७९१२७५ ।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

२३ **१५ वेडको अस्पताल निर्माण कार्य -** संघीय सरकारको योजना अनुसार अस्पताल भवन निर्माणका लागि रु.१५ करोड २९ लाख २९ हजार लागत अनुमान स्वीकृत गरी वोलपत्र भएकोमा रु.११ करोड २४ लाख ९४ हजार कबुल गर्ने गलुवा खड्का वली जे.भी.संग २०७८।२।१४ मा २०८०।२।१४ भित्र कार्य सम्पन्न गर्नेगरी खरिद सम्झौता भएकोमा ६० प्रतिशत कार्य भई समेत रु.६ करोड ८१ लाख ११ हजार भुक्तानी भएको छ । यस सम्वन्धमा देखिएको वाँकी व्यहोरा देहायमा उल्लेख छनः

२३.१ **कार्य नभई भुक्तानी -** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ वमोजिम प्राविधिक नापजाच गरी वास्तविक कार्य सम्पादनको आधारमा विलको भुक्तानी हुनुपर्दछ।यस वर्ष निर्माण व्यवसायीलाई भुक्तानी गर्दा जडान सम्वन्धि कार्यहरु सम्पन्न नहुदै लिफ्ट जडानको सम्पुर्ण कामको नापी गरी मूल्य अभिवृद्धि कर सहित रु.२५ लाख ९९ हजार भुक्तानी भएको छ ।काम नहुदै भुक्तानी भएको उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२५,९९,०००

२३.२ **मूल्य समायोजन -** खरिद नियमावाली २०६४,को नियम ११९ को उपनियम २ (ख) मा सम्पन्न भएको कामको काममा लागेको श्रम,सामाग्री र उपकरणको मात्र मुल्य समायोजन हुने गरी सुत्र निर्धारण गर्नुपर्ने र सोहि अनुसार सम्झौतामा उल्लेख गरी मूल्य समायोजन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले वोलपत्र सम्वन्धि कागज तयार गर्दा मूल्य समायोजनको कोफिसीयन्टको रेन्ज निर्धारण गरी वोलपत्र कागजमा उल्लेख नगरेको तर वोलपत्र दाताले उक्त कोफिसीयन्टमा निर्माण कार्यमा सवै भन्दा वढी (६० देखि ७० प्रतिशत) प्रयोग हुने समाग्रीको कोफिसीयन्ट कम ०.२५ तथा ईक्वीपमेन्टको कोफिसीयन्ट ०.३५ वढी राखेको कारण तेस्रो विल सम्म १७ प्रतिशत मूल्य वृद्धि समायोजन हुन पुगेको छ। वोलपत्र सम्वन्धि कागज तयार गर्दा मूल्य समायोजनको कोफिसीयन्टको रेन्ज निर्धारण नगरेकोकारण वढी व्यभार पर्ने अवस्था रहेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२४ **प्रिमिक्स कार्पेट**

✂..........(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।१८ को निर्णयबाट रु. १५४९८२० /- सम्परीक्षण गरिएको

असुल गर्नुपर्ने	०

२५ **खिलतपुर खानेपानी योजना -** संघीय सरकारको योजना अनुसार अस्पताल भवन निर्माणका लागि रु.९९ लाख ९२ हजार लागत अनुमान स्वीकृत गरी वोलपत्र भएकोमा रु.६६ लाख २६ हजार कबुल गर्ने वेगम कन्ट्रकससनसंग २०७९।१२।०६ मा २०८०।३।२५ भित्र कार्य सम्पन्न गर्नेगरी खरिद सम्झौता भएकोमा कार्यतालिका अनुसार काम हुन नसकि २०८०।८।३० सम्म म्याद थप भएकोमा रु.४० लाख ७७ हजार भुक्तानी भएको छ ।

कार्य नभई भुक्तानीः सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ वमोजिम प्राविधिक नापजाच गरी वास्तविक कार्य सम्पादनको आधारमा विलको भुक्तानी हुनुपर्दछ।यस वर्ष निर्माण व्यवसायीलाई भुक्तानी गर्दा जडान सम्वन्धि कार्यहरु सम्पन्न

नहुदै लिफ्टीङ्ग कार्यकोलागी समवरसेवल पम्म तथा कन्ट्रोल प्यानलको सम्पुर्ण कामको नापी गरी मूल्य अभिवृद्धि कर सहित रु.७ लाख ३७ हजार भुक्तानी भएको छ ।काम नहुदै भुक्तानी भएको उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	७,३७,४३८

२६ **बढी भुक्तानी**

✂........... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन असुल भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २४ को निर्णयबाट रु. ११९४०।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

२७ **बढी भुक्तानी**

✂........... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २४ को निर्णयबाट रु. ४८०० ।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

२८ **उपयोग नभएको -** सार्वजनीक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५ वमोजिम कुनै पनि खरिद कार्यको लागि लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने तथा कार्य सम्पन्न पछि सोको नापी तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ।साथै खरिद भएका मेसनरी सामाग्री उद्देश्य वमोजिम उपयोग हुनुपर्दछ। यस वर्ष नगरपालिकाले निम्नानुसार निर्माण सामाग्री खरिद गरेकोमा लागत अनुमान तयार नगरेको तथा सोको नापी तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन। अतः उक्त रु.४८ लाख ८४ हजारको खरिद भएका निर्माण सामाग्रीको नापी तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तथा अन्यको हकमा उपयोग भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

भौ.नं.मिति	कामको विवरण	भुक्तानी रकम
७५।७९।१०।२५	एच डि पी पाईप २१४० मी तथा ९५०० मिटर	६४९८४२।०
३८२।८०।३।१०	३०,४५,९० से.मी का ह्युम पाईप तथा ३१ वटा विद्युत पोल खरिद	६३२२९७।०
२७९।८०।२।३०	ह्युम पाईप ४५ थान खरिद	७९६६२१।०
६३।८०।३।२३	वान्द्रे खोलाको झो पुको लागि स्टील पार्टस खरिद	१४७११८४।०
२०१- ७९।१०।१७	GAVIN JALI 2×1×1 १२१२ व मी	३९१८८०
२६६- ७९।१०।२६	90 ,40,32,25 mm HDP PIPE: GI pipe	८८३१६०
१४३।७९।१२।३०	ह्युम पाईप	९९५६४३
	जम्मा	५८,२०,६२७।०

प्रमाण पेश नगरेको	५८,२०,६२७

२९ **बढी दरले भुक्तानी -** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १० वमोजिम स्वीकृत नर्म्सको अधिमा रही दरविश्लेषण तथा लागत अनुमान तयार गरी सोही आधारमा उपभोक्ताको कामको मूल्याङ्कन गरी भुक्तानी हुनुपर्दछ ।यस सम्वन्धमा देखिएको व्यहोरा देहायमा उल्लेख छनः

२९.१ **सिमेन्ट कंक्रिट कार्यः** निम्नानुसारको निर्माण कार्यमा उपभोक्तावाट गराएकोमा १:२:४ सिमेन्ट कंक्रिटको कार्य कार्यालयको दरविश्लेषण अनुसार रु.१०,९७५।० रहेकोमा रु.१२,७३०।० को दर समावेस लागत अनुमान तयार गरेकोले कामको नापी तथा भुक्तानी हुंदा निम्नानुसार वढी दर रु.१,७५५।० प्रति घ.मि. ले रु.१ लाख ६७ हजार वढी भुक्तानी भएको देखिएकोले उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु.

भौ.नं.मिति	कामको विवरण	कुल काम भएको परिमाण घ.मी.	कुल भुक्तानी
१३७।७९।१२।१९	वन खेत मुहान सिंचाई	१९.५८	३४३६२।०
१३५।७९।१२।१९	वैशा वागढोडे सडक निर्माण	७.९७	१३९८७।०
१७५।७९।१२।२८	छहरेखोला करभर्ट	८.४७	१४८६४।०
१७४।७९।१२।२८	थानीडाडा सामुदायिक वन सम्म सडक निर्माण	२१.९८	३८५७४।०
१७७।७९।१२।१९	चौलानेखोला पुल मिडर सडक	१६.८	२९४८४।०
२०७।८०।१।१९	वाईस कुलो अधुरो लाईनिङ्ग	१३.७	२४०४३।०
२१९।८०।१।१६	राता आहाल सिंचाई नाला	६.८२	११९६९।०
	जम्मा		१,६७,२८३।०

असुल गर्नुपर्ने	१,६७,२८३

२९.२ **रेडीमिक्स कंक्रिट -** दुवीचौर ठाँटीघर निर्माण कार्यमा उपभोक्तावाट गराएकोमा १:२:४ सिमेन्ट कंक्रिटको कार्य कार्यालयको दरविश्लेषण अनुसार रु.१०,९७५।० रहेकोमा रेडीमिक्स कंक्रिटको दर रु.१३,७२९।० को दर समावेस गरी लागत अनुमान तयार गरेकोले कामको नापी तथा भुक्तानी हुंदा १५.९८ घन मिटरको दर रु.२७८४।०ले हुने रु.४२ हजार ८९० वढी भुक्तानी भएको देखिएकोले उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	४२,८९०

२९.३ **ईट्टाको वढी दर भुक्तानीः**

✂........... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २४ को निर्णयबाट रु. १८३६९ ।- सम्परीक्षण गरिएक

असुल गर्नुपर्ने	०

३० **सोझै खरिद -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ बमोजिम प्रतिस्पर्धा सीमित नहुने गरी खरिद गर्नुपर्ने र नियमावली, २०६४ को नियम ८४ मा रू. १० लाख देखि रू.२० लाखसम्म सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट र सोभन्दा बढीको खरिद कार्य बोलपत्रको माध्यमबाट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यो वर्ष पालिकाले एकै प्रकृतिको निम्नानुसारका निर्माण कार्यको लागि प्रतिस्पर्धा नगराई विभिन्न निर्माण व्यवसायीबाट सोझै खरिद गरी रु.६२लाख १५ हजार खर्च गरेको छ । सार्वजनिक ऐन, नियमावली अनुसार प्रतिस्पर्धा एवं पारदर्शिता हुनेगरी खरिद गर्नुपर्दछ ।

भौ. नं.	कामको विवरण	निर्माण व्यवसायी	खरिद रकम
१२।८०।१।२६	नेपाल डाडा स्वास्थ्य चौकी निर्माण	पारश निर्माण सेवा	९६८०३६
१४।८०।२।१	झण्डी घारी कुलो निर्माण	श्रृखला समृद्धि मल्टी प्रपोज	४७९९६१
१७।८०।२।१७	कुलो विस्तार योजना	पञ्चकोषि कन्ट्रक्सन	९६२७७४
६।७९।९।२२	विभिन्न निर्माण कार्य	भट्ट कन्ट्रक्सन	९९११०७
४।७९।१२।३०	रामवलीको घर देखि वुद्ध मा वि सडक	गणेश निर्माण सेवा	८५६१७८
५।७९।६।५	कार्यालय परिसर व्लक विछ्याउने काम	दरवार ईको ब्लक ई.	२०९७५०
१७।७९।८।१६	कार्यालय भवन पार्टेसन	पि.पि.आर निर्माण सेवा	४८५०५३
४०।७९।९।२६	कात्तिके पक्की नाला निर्माण	सुवाकोकोटी कन्ट्रक्सन	६७७६४५
३६।७९।९।२२	विविध योजना निर्माण	चौतारा निर्माण सेवा	११५१८१।०
१२७।७९।१२।१८	शान्तिनगर पक्की नाला	जितु कन्ट्रक्सन	२८५५११
१३९।७९।१२।१८	रानी वन शान्तिपुर भलानेटी	एम पि ए कन्ट्रक्सन	९६३५६६
१८३।८०।१।२३	वडा नं ३ को अधुरो भवन निर्माण	सन लाईट निर्माण सेवा	४६७३२३
३५१।८०।३।२३	सडक निमाण	एकराज निर्माण सेवा	७६५९५२

३४३।८०।३।२२	सुन्दरा देवी मन्दीर जानेवाटो कालोपत्रे	विजेश्वरी निर्माण सेवा	९४८८७०
२९०।८०।३।३	स्वामीगैरा पेदीखोला सडक	रोशन निर्माण सेवा	९६७४८२
३५०।८०।३।२३	विद्युत लाईन विस्तार	शिवशक्ति निर्माण सेवा	४८२९६०
३३१।८०।३।२२	शान्तिनगर ग्रेभलिङ्ग कार्य	वेगम कन्ट्रक्सन	४७७२०८
		जम्मा	६२,१५ ,०४० ।०

सैद्धान्तिक बेरुजु

३१ **डि.पि.आर.निर्माण तथा अन्य परामर्श सेवा -** नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न योजनाहरुको डि.पि.आर.तयार तथा निम्न विभिन्न विषयमा परामर्श सेवा लिई यस वर्ष निम्नानुसार भुक्तानी भएको छ। सवै परामर्श सेवाको कार्य विवरणमा ड्राफ्ट प्रतिवेदन पेश गरी सोको प्रस्तुतिकरण तथा चेक जाँच पछि मात्र अन्तिम प्रतिवेदन पेश गर्ने तथा अन्तिम प्रतिवेदनमा पनि TOR वमोजिमको भए नभएको परीक्षण गरी अधिकार प्राप्त अधिकारीले स्वीकृत गरेपछि मात्र अन्तिम किस्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कुनै ड्राफ्ट प्रतिवेदन पेशनगरेको एकै पटक अन्तिम प्रतिवेदन पेश गरी रकम भुक्तानी भएको छ । पालिकामा प्राविधिक कर्मचारीहरुको दरवन्दी रहेकोमा पालिका स्तरीय योजनाको डि. पि. आर. तयार वाह्य परामर्शदातावाट गराएको, हालसम्म भएका डि.पि.आर.प्रतिवेदनहरुको अभिलेख राखेको देखिदैन त्यस्तै यस वर्ष लिएका परामर्श सेवाको समेत प्रतिवेदनको कार्यान्वयन नभएकोले उक्त खर्च समेत प्रतिफल विहिन देखिएको छ ।आवश्यकताका आधारमा मात्र परामर्श सेवा लिने तथा सोको अभिलेख राखि कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने देखिन्छ । निम्नानुसारका डि. पि. आर. कार्यान्वयनमा नआएको अवस्था देखिएकोले पालिकालाई अनावश्यक व्ययभार पर्ने गरी कार्य भएको रु.

कामको विवरण	परामर्शदाता	भुक्तानी रकम	कैफियत
नयाँ वस्ती कालिका मन्दिर सडक	फोकस ईन्जीनियरिङ्ग	४७९८०४	कार्यान्वयनमा नआएको
जुम्लेकुला चौतारी फुटवल चौर सडक	फोकस ईन्जीनियरिङ्ग		कार्यान्वयनमा नआएको
खिलतपुर पानी साचा वगीया सडक	ल्याण्ड स्केप ईन्जीनियरिङ	८५१६५२	कार्यान्वयनमा नआएको
चिराघाट गिट्ठनीया सडक	ल्याण्ड स्केप ईन्जीनियरिङ	२३९९०२	कार्यान्वयनमा नआएको
ज्यामिरे चेक ड्याम सडक	ए टु वी कन्सल्टेन्ट	३४०८५३	कार्यान्वयनमा नआएको
	जम्मा	१९,१२,२११।०	

अनियमित भएको	१९,१२,२११

३२ **लागत अनुमान -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को दफा ११ बमोजिम स्पेशिफिकेसनको अधिनमा रही लागत अनुमान तयार गर्नुपर्दछ। निम्नानुसारको खरिद कार्यमा खरिद नियमावली वमोजिम लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन। जसवाट मालसामानको लागत तथा गुणस्तरको विषयमा आश्वश्त हुन सक्ने अवस्था रहेन। मालसामान खरिद कार्य गर्दा स्पेशिफिकेसनको अधिनमा रही लागत अनुमान तयार गरी तोकिएको गुणस्तर वमोजिमको समान खरिद हुनुपर्दछ ।

क्र सं.	गो.भा.नं र मिति	खरिदको विवरण	आपुर्तिकर्ता	भुक्तानी रकम
१	३२२।२०८०।३।२४	औषधि	भैरव फर्मास्युटिक्ल्स	२७४९८०
२	९।७९।१२।२१	भेटेरिनरी औषधि	मिरा भेट	२८९५३०
३	५२।८०।३।१	ल्यापटप प्रिन्टर्स	डिजिटल पावर सोलुसन	७५४७९३

सैद्धान्तिक बेरुजु

३३ **उपभोक्ता समितिवाट खरिद -** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ बमोजिम उपभोक्ता समिति बाट काम गराउने सम्वन्धी व्यवस्था गरिएको छ। पूर्ण रुपमा खरिद कार्य तथा उपभोक्ता समितिको लागत सहभागीता रहने कार्यमा उपभोक्ता समिति बाट खर्च गर्न पाइदैन। गो भौ नं २९५ मिति २०७९।१२।०५ वडा नं २ ले खेलकुद सामाग्री खरिद तथा वितरण उपभोक्ता समिति गठन गरी खरिद गरी खर्च गरेको हुँदा उक्त खर्च नियम संगत देखिएन । रु

अनियमित भएको	२,४९,७८६

३४ **मूल्यअभिवृद्धि कर विजक -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ वमोजिम उपभोक्ता समिति मार्फत गर्ने कामको लागत अनुमान तयार गर्दा निर्माण सामग्री खरिदको मूल्यअभिवृद्धि कर समेत समावेश गरी लागत अनुमान तयार गरेकोमा देहायका उपभोक्ता समितिले भुक्तानी लगेको मूल्य अभिवृद्धि कर वरावरको मूल्यअभिवृद्धि कर बिजक पेस नगरेकोले मूल्यअभिवृद्धि कर बापत भुक्तानी भएको निम्नानुसारको रु.९७ हजार ७९६ असुल गर्नुपर्ने रु.

भौ.नं.मिति	कामको विवरण	भुक्तानी भएको मू.अ.कर	विल पेशभएको	वढी मू.अ.कर
४३।७९।१०।४	गैरातिलवारी बबई सडक	८७१०	३९४८	४७६२
५५।७९।१०।१	वुढाघरे सिंचाई लिफ्टीङ	६२६८	३९०३	२३६५
६९।७९।१०।२४	धारापानी जाने वाटो निर्माण	७२८९	५०७५	२२१३
७१।७९।१०।२४	राता आहाल पश्चिम सिंचाई	७२०८	६२१८	१०१०
९७।७९।१२।३	भल्नेटा कडेलचोक भलानेटी	३६९९४	२९१२०	७८७४
१०९।७९।१२।५	देवीपुर पुर्वटोल सिंचाई कुलो	१०११३	६४८८	३६२५
१०१।७९।१२।३	पानीटंकी दामोदर सडक	७७४५	४२६४	३४८१

११७।७९।१२।५	क्यानीया डाडा जानेवाटो	१५३०७	८७३७	६५७१
११२।७९।१२।५	लोक रोक्का को घर देखि खानेपानी	१७०३८	९६७२	७३६६
१६९।७९।१२।२४	भ्युडर जानेवाटो स्तरोन्नती	३३२८७	१०८८१	२२४०६
१६३।७९।१२।२३	गीधनीया लौरापुरा सिंचाई कुलो	१४०३०	८३०८	५७२२
१८०।७९।१२।२८	टेक वहादुर वलीको घरदेखि सडक	१८२७०	८७८४	९४८६
१७९।७९।१२।२८	पेडा जानेवाटो निर्माण	१४३९६	६२८६	८११०
१८७।८०।१।३	पेदाकोट साकिवार	४९४४९	३६६४४	१२८०५
	जम्मा	२४६१०४	१४८३२८	९७७९६

असुल गर्नुपर्ने	९७,७९६

३५ **निर्माण व्यवसायीवाट गराएको -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ कोनियम ९७(१३क) वमोजिम उपभोक्ताले लिएको काम आफै कार्य गर्नुपर्ने निर्माण व्यवसायी मार्फत गराउन नपाईने व्यवस्था गरेको छ । निम्नानुसारकार्यका लागि उपभोक्ताले लिएको काम निर्माण व्यवसायी मार्फत रु. १५ लाख ६८ हजार ६१७ भुक्तानी भएको छ । उक्त ,कार्यको सवै काम उपभोक्ताले निर्माण व्यवसायी मार्फत गराएको देखिएकोले अनियमित देखिएको रु.

भौ.नं.मिति	कामको विवरण	कुल काम भएको	कुल भुक्तानी
३४।७९।९।२२	स्वामी गैरा देखि ६ नं. वडा जानेवाटो, भि एम एल कन्ट्रक्सन	५३७२११।०	४८५०००।०
६८।१०।२४	हल्देभिर छेडा हुदै मन्दिर जानेवाटो, भि एम एल कन्ट्रक्सन	३१९५००।०	२८९७५२।०
५९।७९।१०।११	नयाँ स्कुल खेलकुद मैदान निर्माण, मध्य पश्चिम निर्माण सेवा	३०४५२३।०	२८४५५७।०
१०१।७९।१२।३	पेदीखोला वरिपरि वाटो, निर्माण एकराज निर्माण सेवा	२११७०९।०	१९०७८४।०
१८०।२०८०।१।३	पदाकोट सार्कोवार सडक, गणेश निर्माण सेवा	३८६७२१।०	३१८५२४।०
	जम्मा		१५६८६१७।०

अनियमित भएको	१५,६८,६१७

३६ **फरक चेनेजमा काम -** गो भौ नं २४८ मिति २०८०।०२।१७ गते वडा नं ४ लाल बहादुर खत्रीको घर देखि पुछारे सम्म वाटो कटिङ तथा ग्राभेल कार्यका लागि उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य भएकोमा सम्झौता वमोजिम ८५०.३५ घनमिटरको मात्र काम गर्ने गरी सम्झौता भएकोमा सो भन्दा फरक चेनेजमा काम गरेको ३४३.२ घन मिटरको रु.९१.३८ का दरले रु.३१,३६१।० भुक्तानी भएकोले उपभोक्ता समिति मार्फत अन्यत्रैको कामको नापी गरी भुक्तानी भएको असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३१,३६१

३७ **गैर सरकारी संस्था मार्फत कार्यक्रम -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४६ मा जनचेतना सम्बन्धी तालिम, अभिमुखिकरण सवलीकरण, मुल प्रवाहीकरण जस्ता कार्य गैसस बाट गराउँदा छिटो छरितो, प्रभावकारी र मितव्ययी हुने भएमा मात्र गैरसरकारी संस्थावाट काम गराउन सकिने व्यवस्था छ । सो विपरित कार्यालयले नियमित कार्य प्रकृतिका कार्यक्रम पनि गैर सरकारी संस्थाबाट गराएको पाइयो । कार्यालयको आफ्नो विषयगत शाखा र उपलव्ध जनशक्तिले सम्पन्न गर्न सक्ने काम गैह्र सरकारी संस्था संग गराउन नहुनेमा चालु प्रकृतिका कार्य गैसस मार्फत गराएकोले नियमसम्मत नदेखिएको रु.

गो. भौ . र मिति	कार्यक्रम	संस्थाको नाम	रकम
३६२- २०७९।१२।१४	सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी तालिम	महिला सरोकार मञ्च नेपाल	२९९४४०
५३८- २०८०।२।२१	खोजी पत्रकारिता कार्यक्रम	असल शासन संरक्षण मञ्च	१८८००२

अनियमित भएको	४,८७,४४२

३८ **स्थानीय तहका पदाधिकारी सुविधा -** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाँउ सभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानूनबमोजिम हुने ब्यवस्था अनुसार लुम्बीनी प्रदेशले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्वन्धी कानूनमा संशोधन र एकीकरण गर्न वनेको ऐन,२०७६ जारी गरेकोछ। उक्त ऐनमा भएको ब्यवस्था अनुसार पालिकाबाट देहाय बमोजिम रु. ७६ लाख ६८ हजार सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ ।

सि.नं	विवरण	अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	वडाअध्यक्ष	कार्यपालिका सदस्य	सभाका सदस्य	जम्मा
१	यातायात खर्च	०	१४४०००	८४००००	४३२०००	८६४०००	२२८००००
२	टेलिफोन,मोबाइल	४२०००	३६०००	२५२०००	२१६०००	७२००००	१२६६०००
३	पुस्तक,पत्रीका, ईन्टरनेट	४८०००	४८०००	२५२०००	२१६०००	५७६०००	११४००००
४	जन सम्पर्क तथा सहजीकरण	१२००००	९६०००	५०४०००	३६००००	८६४०००	१९४४०००
५	अतिथि सत्कार	७२०००	६००००	३३६०००	०	०	४६८०००

६	खानेपानी/बिजुली/सरसफाई	१२००००	१२००००	०	०	०	२४००००
७	चाडपर्व खर्च	१५०००	१५०००	७२०००	६००००	१६८०००	३३००००
	जम्मा	४१७०००	५१९०००	२२५६०००	१२८४०००	३१९२०००	७६६८०००

सैद्धान्तिक बेरुजु

३९ **शिक्षकको तलब भत्ता -** अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई स्वीकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता बापत सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट अनुमति प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका र कुनै पनि दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटा प्राप्त नगरेका विद्यालयलाई शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने गरी सहयोग अनुदान दिन सकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले स्वीकृत दरबन्दीभित्र नपरेका एवं विद्यालयले गत विगतदेखि नै आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यहोरेका शिक्षकलाई वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट शिक्षकहरुको तलवमा शिक्षकहरुका लागि रु.१ करोड १५ लाख तलब भत्ता भुक्तानी गरेको पाईयो।शशर्त अनुदान वाट तलव भत्ताको व्यवस्था भएकोमा आन्तरीक तथा राजश्ववाँडफाँडवाट खर्च लेख्ने कार्य अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	१,१५,००,३८१

४० **संघीय शसर्तवाट खर्च**

✂........... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २६ को निर्णयबाट रु. १२००० ।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४१ **प्रविधि हस्तान्तरणको -** पालिकाले संघीय शसर्त २२५।२०८०।२।२४ वाट गरिवि निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका वमोजिम प्रविधि हस्तान्तरणकोलागि ८ थान सानो सिलाई मेसिन रु ९४९२० मा खरिद भएकोमा कार्यविधि अनुसार २० प्रतिशत रकम अनुदान ग्राहीले र वाकि ८० प्रतिशत कार्यलयले वुझाउने सम्झौता भएकोमा सवै रकम रु.९४,९२०।० कार्यालयवाट भुक्तानी भएकोले अनुदानग्राहीवाट भुक्तानी भएको रु.१८,९८४।० संघीय सञ्चित कोष फिर्ता हुनु पर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१९,९८४

४२ **औषधि प्रयोग**

✂........... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २४ को निर्णयबाट रु. १४९९२५।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४३ **सामाजिक सुरक्षा तर्फ**

४३.१ **दोहोरो भुक्तानी -** सामाजिक सुररक्षा ऐन, २०७५ को दफा १३ बमोजिम कुनै नागरिकले एकै प्रकारको सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने रहेछ भने निजले रोजेको कुनै एक मात्र सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यवस्था छ। यस नगरपालिकाले बैंक मार्फत कारोबार गर्दा एकै व्यक्तिलाई दोहोरो भुक्तानी दिएको पाइयो । दोहोरो भुक्तानी दिएको असुल गर्नु पर्ने रु,

नाम	बैंकको नाम	वडा नं.	त्रैमासिक	रकम
राईमति सुनार	नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	३	दोस्रो	७९८०
याम कुमारी गाहा	नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	३	दोस्रो	६३८४
झुपी खत्री	नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	१	दोस्रो	१२०००
निम बहादुर टमाता	नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	१	दोस्रो	६३८४
बिर बहादुर खत्री	नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक लि.	५	दोस्रो	६३८४
जम्मा				३९१३२

असुल गर्नुपर्ने	३९,१३२

४३.२ **प्रमाण पेश गर्नु पर्ने -** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरी बाँकी रहेको रकम संघीय संञ्चितकोष फिर्ता हुनुपर्दछ। पालिकाले चौथो त्रैमासिकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरी बाँकी रहेको रकम फिर्ता गरेको नदेखिएकोले फिर्ता गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१,५९६

४४ **ढुङ्गा गिट्टी वालुवा -** गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न १२ खोला तथा घाटहरुमा रहेको नदिजन्य पदार्थ विक्रिका लागि पहिलोपटक २०७९।७।१७ मा रु.१ करोड ६४ लाख ३४ हजार वरावरको २० लाख ५४ हजार २५० घन फिट को नदिजन्य पदार्थ विक्रिका लागि सुचना गरेकोमा बबईघाट २ को वेगम कन्ट्रक्सनको कुल परिमाण २ लाख २६ हजार १६ घनफिटको रु.२१ लाख ७० हजार तथा बौलाहा खोला विष्णूपुरघाटको लागि सुरज निर्माण सेवाको कुल परिमाण १ लाख ९७ हजार ७६४ घनफिटको रु.१८ लाख ६ हजार स्वीकृत गरी आय सम्झौता भएकोमा देखिएको व्यहोरा देहायमा उल्लेख छन:

४४.१ **ढिला दाखिलाः** विभिन्न र राजश्व सम्वन्धि ठेक्का पटा भएकोमा सम्झौता गर्दाका वखत साठी प्रतिशत दाखिला गर्ने तथा वाँकी चालिस प्रतिशत चैत्र मसान्त भित्र दाखिला गर्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा निम्नानुसारका व्याक्ति तथा फर्मले सम्झौता वमोजिमको अवधिमा रकम दाखिला नगरेकोमा व्याज लिएको देखिएन । अतः निम्नानुसार व्याज असुल हुनुपर्ने देखिन्छ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४४.२ **बबई खोला**ः बबई खोलाको निर्माण व्यवसायी बेगक कन्ट्रक्सनले २०७९।९।३ मा सम्झौता गरेकोमा ढिला गरी रु.२१ लाख ७० हजारको चालिस प्रतिशत रकम रु.२०८०।२।६ मा दाखिला गरेको पाईएकोले ६ महिनाको ब्याज रु.४९ हजार ९८६ असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	४९,९८६

४४.३ **बौलाहा खोला**ः बौलाहा खोला विष्णूपुरघाटको लागि सुरज निर्माण सेवाको कुल परिमाण १ लाख ९७ हजार ७६४ घनफिटको रु.१८ लाख ६ हजार स्वीकृत गरी ०७९।१०।१९ मा आय सम्झौता भएकोमा दाखिला गर्नुपर्ने रकम रु.४० लाख २०८०।२।२१ मा दाखिला भएकोले ढिला गरी दाखिला भएको रकमको ब्याज रु.२४ हजार ९३ असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२४,०९३

४४.४ **दाखिला हुन बाँकी**ः आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा २८(२) अनुसार आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगदी प्रचलित कानुन बमोजिम यथास्थानमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। तर पालिका अन्तर्गत नदीजन्य पदार्थको विक्रि गरी प्राप्त भएको राजश्व संञ्चितकोष दाखिला भएको नदेखिएकोले उक्त रकम ब्याज सहित असुल तथा दाखिला हुनुपर्ने रु.

क्र.सं.	विवरण	विवरण	रकम रु.
१	रसिद नं४०१ देखि ४५० सम्मको आय	सन्देश छन्तेल	४००००

असुल गर्नुपर्ने	४०,०००

४४.५ **मूल्य अभिवृद्धिकर**

✂.......... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २४ को निर्णयबाट रु.५२००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

४५ **दाखिला गर्न बाँकी कर -** आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९०(४) मा अग्रिम आयकर कट्टी गरिएको रकम महिना भुक्तान भएको २५ दिनभित्र दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले संघीय शसर्तवाट विपि कोईरला मावि बयालेलाई विद्यालयम शैक्षिक सुदृढिकरण एवम कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानवाट रु ३० लाख विनियोजन भएकोमा सो को विल भरपाई परिक्षण गर्दा पारिश्रमिक कर रु. ६५,०१०।० वहाल कर रु.८,०००।० र अग्रिम कर रु २१०६३ गरी जम्मा रु.९४,०७२।०

कट्टिभएको कर दाखिला भएको नदेखिएको हुँदा सो कर दाखिला हुनु पर्दछ । रु.९४,०७२।० कार्यक्रिममा विनियोजन वजेटवाट देहाय अनुसार भ्याटवाहेकको रकमबाट नियमअनुसार कट्टि गर्नुपर्ने अग्रिमकर दाखिला हुनु पर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१९,६५४

४६ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम -** स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ। यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत सातै वडामा विभिन्न १२ योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष १२५ जनालाई औसत ८७ दिनले १०८८९ दिन रोजगारी उपलव्ध गराई रु.४४ लाख ८४ हजार श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ। पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन। योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन । तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४७ **सुरक्षित नागरिक आवासको कार्यक्रम -** संघीय पूँजिगत र गाउँपालिका पूँजिगत शिर्षकको कार्यक्रम अनुसार पालिलकाबाट प्राप्त बिबरण अनुसार १६७ जनालाई छनौट गरी पहिलो किस्ता निकासा दिएकोमा १६१ जनाले कार्य सम्पन्न गरी रु.५० हजारको दरले भुक्तानी लगेको छन भने प्रथम किस्ता रु.३० हजार लाने ६ जनाको कार्य सम्पन्न नभएको पाइयो। यसरि छनौटमा परि निर्माण काम गर्न बाँकि रहेका नागरिहरुलाइ निर्माण काम गर्न लगाउनुपर्ने तथा बाँकी रहेका लाभग्राहीको समेत आवास निर्माण गर्नुपर्ने देखिन्छ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४८ **वितरणको भरपाई -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७६ को नियम ३९ बमोजिम खर्च रकम वमोजिमको विल भरपाई पेश हुनुपर्दछ डिजिटल पावर सोलुसन बाट खरिद भएको ९ थान ल्यापटप रु.६,१८,२९५।० र ५ वटा प्रिन्टर रु.१,३६,४९८।० को विद्यालयलाई वुझाएको हस्तान्तरण फारम तथा विद्यालयले दाखिला गरेको प्रमाण पेश गरेको देखिएन । उक्त ल्यापटप प्रिन्टर्स हस्तान्तरण फारम तथा विद्यालयले दाखिला गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	७,५४,७९३

४९ **शुभकामना सन्देश -** सरकारी खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्वन्धि मापदण्ड २०७८ को ६(२) बमोजिम सरकारी कोष बाट शुभकामना सन्देश संप्रेषण गर्न नपाउने व्यवस्था छ। कार्यालयले अनुत्पादक क्षेत्र शुभकामना तथा विभिन्न संस्थाहरु लाई सहयोग अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च भएको हुँदा यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गरी पालिकाको उद्देश्य अनुरुप प्रतिफलमुखि कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ।

गो. भौ . नं।मिति	संस्थाको नाम	प्रयोजन	रकम
४६६।२०८०- ०१ - १५	गोरक्ष अफसेट	शुभकामना सन्देश	३०००

४८१।२०८०- ०१ - २१	वाईड एङ्गल मिडिया प्राली	दशै तिहार शुभकामना	१४७७५
४८३।२०८०- ०१ - २१	हाम्रो पहुँच बहुउदेश्य सहकारी संस्था लि.	शुभकामना संदेश	३४५३५
५२९।२०८०- ०२ - १७	विभिन्न मिडियालाई भुक्तानी	दशै तिहार शुभकामना	६७८२५
६१९।२०८०- ०३ - १५	स्रर्वप्रिया मिडिया हाउस	संदेश मुलक सूचना	१७५००
६२०।२०८०- ०३ - १५	वडा नं ४ बाट विभिन्न मिडियालाई शुभकामना	शुभकाना संदेश	२६५००
६२१।२०८०- ०३ - १५	वडा नं ६ को शुभकामना	शुभकामना सूचना	१४५००
६२२।२०८०- ०३ - १५	वडा नं ७ को तर्फबाट गर्जन मिडिया,	शुभकामना	१७५००
६२३।२०८०- ०३ - १५	फरक राष्ट्रिय दैमासिक	नयाँ वर्षको शुभकामना	७८८९
६२४।२०८०- ०३ - १५	विभिन्न मिडिया	विभिन्न सन्देशमूलक सूचना	१४०००
६२५।२०८०- ०३ - १५	विभिन्न मिडिया	शुभकामना संदेश	१७०००
६२९।२०८०- ०३ - १५	विभिन्न मिडिया	नयाँवर्ष दशैतिहारको शुभकामना	२३०००
जम्मा			२,५८ ,०२४

सैद्धान्तिक बेरुजु

५० **बढी भुक्तानी -** २५५।२०८०।०२।२४ गरिवी निवारणको लागि लघु उधम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०७७ बमोजिम मेड्पा कार्यक्रममा औजार अनुदानमा ८० प्रतिशत कार्यालय तथा २० प्रतिशत लाभ ग्राहिले व्यहोर्नु पर्ने व्यवस्था छ। गरिवी निवारणको लागि सिलाई मेसिन हस्तान्तरण कार्यक्रममा एस डि पि ट्रर्डस लाई रु.९४,९२०।० को ८० प्रतिशत कार्यालय बाट भुक्तानी दिनुपर्नेमा सतप्रतिशतनै भुक्तानी दिइएकोले वढी भुक्तानी रकम रु.१८,९८४।० संघीय संञ्चितकोष दाखिला गर्नुपर्न रु.

असुल गर्नुपर्ने	१८,९८४

५१ **गत आ.व.को भुक्तानी बाँकी चालू खर्च -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(२) मा कार्यालयले चालू आर्थिक वर्षको बिनियोजित बजेटले नखाम्ने र बढी खर्च हुने गरी दायित्व सिर्जना गर्न नहुने भन्ने उल्लेख छ। तर यस पालिकामा गत आ.व.को चालू प्रकृतिका खर्च समेतलाई यस आ.व.मा नगरसभा मार्फत बजेट पास गराई गत आ.व. बाँकी भुक्तानी शीर्षक बनाएर चालू खर्च भुक्तानी गरेको पाईयो।पालिकामा चालू प्रकृतिका इन्धन खर्च शीर्षक बाट रु, ३ लाख ३८ हजार २३० को भुक्तानी दिएको पाईयो। यस्तो खर्चमा सुधार हुनु पर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५२ **चालु प्रकृतिको खर्च -** गो भौ नं २६३ मिति २०८०।०२।२२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले पुँजिगत वजेटवाट उपयोगिता सिर्जना हुने गरी अधिकतम प्रतिफल दिने कार्यक्रममा खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। वडा नं २

को अतिथि संत्कार वाफतको रु.६०,०००।०, विविध खर्च रु.१,१३,६२०।० को भुक्तानी, विविध खर्चको रु.१२,५७५।० भुक्तानी, राष्ट्रिय परिचय पत्र कार्यक्रम खाजा खर्च रु.८१,४७५।०, वडा स्तरीय स्वास्थ्य शिविर खाजा रु.३२,१४५।० चालु प्रकृतिको कार्यक्रमको भुक्तानी विविध पूँजिगत खर्च शिर्षकबाट भुक्तानी गरेको छ। यसरी पुँजिगत शिर्षकवाट चालु प्रकृतिको खर्च लेखेको अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	२,३९,८१५

५३ **स्रोतमा करकट्टी -** ६-२०७९।९।८ आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८९ मा विल बमोजिम रकम भुक्तानी गर्दा स्रोतमा करकट्टी गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकालेले वडा नं. ७ का चौधरी समुदायहरुका लागि सामान खरिद १,५०,०००.० को मादल, कपडाहरु खरिद गर्दा स्रोतमा रु. २ हजार २५० अग्रीम करकट्टी गर्नुपर्नेमा नगरी भुक्तानी गरेको हुँदा उक्त कर असुल गर्नुपर्ने रु,

असुल गर्नुपर्ने	२,२५०

५४ **वितरण भएको भर्पाई**

✂.......... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१ । २४ को निर्णयबाट रु. ४६८०० /- सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

५५ **आन्तरिक आय तर्फ**

५५.१ **आयको अनुमान -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु.१ करोड २५ लाख प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा रु.१ करोड १४ लाख अर्थात अनुमानको ९१ प्रतिशत आय प्राप्त गरेको छ ।न्युन राजश्व अनुमान तथा श्रोतहरुको पहिचान गरी राजश्वको अनुमान नगरेको कारण असुली वढी देखिए पनि खर्चको तुलनामा आन्तरिक राजश्व न्युन देखिएको छ ।राजश्वको योगदानवढाउन आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५५.२ **आन्तरिक आय -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यस आर्थिकमा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ।

केन्द्रिय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत

५८२७७०	११५०१	१.९३

उपरोक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा १.९३ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय संकलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५५.३ **कर तथा शुल्क असुली** – स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटा शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

राजस्व उपशीर्षक	अनुमानित बजेट	प्राप्त रकम रु.	प्राप्ती प्रतिशत
११३१४ भुमिकर/मालपोत	२३०००००	२०, ०१ , ००५.९२	८२
११३२१ वहाल कर	५०००००	७, ६८ , ४७०.००	१५३
११३२२ वहाल विटौरी कर	५०,०००.००	२, ३१ , ७४०.२०	४६३
११६३१ कृषितथा पशुजन्य वस्तुको व्यावसायिक कारोवारमा लाग्ने कर	३०,०००.००	३८,०१०.४०	१२६
११६९१ अन्य कर	०	०	०
१४१५१ सरकारी सम्पत्तीको वहालबाट प्राप्त आय	०	३९,०००.००	०
१४१५७ बाँडफाँड भई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको विक्रिबाट प्राप्त हुने आय	५००००००	४०, ६१ , ९८७.२८	८१.२३
१४२१६ निजी धारा वापतको शुल्क	१०,०००.००	०	०
१४२२१ न्यायिक दस्तूर	०	९,३००.००	०
१४२२३ शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	१५००००	७०,६५०.००	४७
१४२२९ अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	६०००००	४, २४ , ८७१.१३	७०
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	५०००००	३, १० , ३१५.११	६२
१४२४३ सिफारिश दस्तुर	२००००००	२२, ४१ , ७३९.००	११२
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१०००००	३, ८९ , ६००.००	३८९
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	१५००००	८८,०००.००	५८
१४२४९ अन्य दस्तुर	८०००००	५, ४८ , ९००.०३	६८

१४२५३ व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	३०००००	१, ८८ , ५९९.३१	६२
१४३११ न्यायिक दण्ड , जरिवाना र जफत	१०,०००.००	८९,५००.००	८६५
जम्मा	१२५०००००	११५०१६८८.३८	

उल्लेखित अनुसार संघ र प्रदेशवाट प्राप्त हुने कर तथा राजश्व वाहेक पालिका आफैले उठाउने राजश्व अनुमान तथा असुली न्युन रहेको छ। पालिका भित्र रहेका करदाताहरूको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन। तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५५.४ मनोरञ्जन कर - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगित, थियटर, मनोरञ्जन, प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनुपर्ने व्यवस्था छ । यस आर्थिकवर्षमा पालिकाले यस शीर्षकमा कूनैपनि कर संकलन गरेको पाइएन। यस पालिकाको क्षेत्र भित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर एकिन गरी असुल गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५५.५ व्यवसाय कर - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ। यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु.१ लाख ८८ हजार कर संकलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरूको अभिलेख अध्यावधिक गरेको छैन। जसबाट पालिकाले संकलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मन्न सक्ने अवस्था छैन। तसर्थ पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५६ **करारमा कर्मचारी** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले स्थायी प्रकृतिको कामको लागि आवश्यक पर्ने तथा सेवा करारमा लिने कर्मचारीको लागि लाग्ने खर्च व्यहोर्ने स्रोत समेत विश्लेषण गरी दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र यस्तो दरबन्दीको व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सभावाट स्वीकृत गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरेको देखिएन । व्यवस्थापन सर्वेक्षण नगरी पालिकाले कार्यालय सहयोगी, माली वगैंचे तथा सवारी चालक वाहेकका पदमा सहायक स्तरमा १७ जना कर्मचारी नियुक्ती गरी रु.५१ लाख ८४ हजार ७९० तलव भत्ता भुक्तानी गरेको पाइयो। कर्मचारी नियुक्तिको पुष्ट्याई तथा औचित्य पालिकाले पेश गरेको छैन । जसले गर्दा प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुनुका साथै अन्य कार्य उपलब्धिमा समेत नकारात्मक असर पर्दछ । व्यवस्थापन सर्वेक्षण वेगर सहायकस्तरका पदमा कर्मचारी नियुक्त गरी भुक्तानी गर्ने कार्य नियमित नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	५१८४७९०

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्षः २०७९/८०

कार्यालय र स्थान : शान्तिनगर गाउँपालिका, दाङ

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	डिल्ली खड्का	२०७९-४-२५	
कार्यालय प्रमुख	भिष्म कुमार मल्ल	२०८०-८-१८	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	लेखा भण्डारी	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरणः

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
६,४५९,९९६	२२,९२६,८७३	८,४७५,२२९	०	०	५६२,७२४
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	३८,४२४,८२२
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्र्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	९,९४४,९७९
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	५,१८४,७९०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	३३,६६४,६३३

आर्थिक कारोबारको स्थिति

स्थानीय तह : शान्तिनगर गाउँपालिका, दाङ **अनुसुची - १**

गत बर्षको जिम्मेवारी		३३०६०००६	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३०६२२९१४७	**चालु खर्च**	३९३०७०४३१
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	२९५०३६१२	**पूँजीगत खर्च**	१९४८५०१५६
राजश्व बाँडफाँट	८११९५२४८	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	६३५१४२८.०
आन्तरिक आय	८४६२४६१.०		
अन्य आय	१६२५८४६०१		
कुल आय	५८७९७५०६९	**कुल खर्च**	५९४२७२०१५
बाँकी मौज्दात		२६७६३०६०	

प्रतिवेदनको दफा २ संग सम्वन्धि**अनुसुची- २**

विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु .				गतवर्ष रु .		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति / भुक्तानी	वस्तुगत/ सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति / भुक्तानी	वस्तुगत/ सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क + ख)		५४१४०३८११.७८	४३४३८८३३८.७६		४३४३८८३३८.७६	४३६१८३२५३.१३		५४१४०३८११.७८
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		५३६५१७०००.००	४२५७६८२७९.२७	०	४२५७६८२७९.२७	४१८२०४८५५.२३	०	५३६५१७०००.००
११००० कर	११	१०१२५८०००.००	८११९५२४८.२३	०	८११९५२४८.२३	८५९२०९५३.३०	०	१०१२५८०००.००
१३००० अनुदान		३८६३३९०००.००	३३५७३२७६०.१८	०	३३५७३२७६०.१८	३२१३०९९९०.६९	०	३८६३३९०००.००
संघीय सरकार	१२	३४८९६९०००.००	३०६२२९१४७.७३	०	३०६२२९१४७.७३	२८७५६९५७२.०९	०	३४८९६९०००.००
प्रदेश सरकार	१२	३७३७००००.००	२९५०३६१२.४५	०	२९५०३६१२.४५	३३७४०४१८.६०	०	३७३७००००.००
१४००० अन्य राजस्व		९६२००००.००	८४६२४६१.८६	०	८४६२४६१.८६	९०१४५३२.३५	०	९६२००००.००
१५००० विविध प्राप्ति		५०००००.००	३७७८०९.००	०	३७७८०९.००	२४९३९९२.६९	०	५०००००.००

३२००० वित्तीय सम्पत्ति		३८८००००.००	०	०	०	०	०	३८८००००.००
ख. अन्य प्राप्ति		४८८६८११.७८	८६२००५९.४९		८६२००५९.४९	१७९७८३९७.९०		४८८६८११.७८
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०	०	०
कोषहरु		४८८६८११.७८	१४२००८८.५०	०	१४२००८८.५०	११६८७५१६.६०	०	४८८६८११.७८
धरौटी		०	७१९९९७०.९९	०	७१९९९७०.९९	६२९०८८१.३०	०	०
भुक्तानी (ग + घ)		५४१४०३८११.७८	४४०६८५२८२.७७		४४०६८५२८२.७७	४५८१०८५७६.६२		५४१४०३८११.७८
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		५३६५१७०००.००	४३४३३३८५३.९८		४३४३३३८५३.९८	४४२४४९६९९.६८		५३६५१७०००.००
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	१८४७९६०००.००	१७२८००७७६.१२	०	१७२८००७७६.१२	१४९८२२०९३.३३	०	१८४७९६०००.००
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	१४९९०५०००.००	१०६१४६६७६.३१	०	१०६१४६६७६.३१	१११६७६८५१.८८	०	१४९९०५०००.००
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	५०००००.००	६९७५०.००	०	६९७५०.००	१९९९२९२.००	०	५०००००.००
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	६३८२०००.००	४८४६६९३.००	०	४८४६६९३.००	६३७८६७२.२२	०	६३८२०००.००
२८००० अन्य खर्च	१८	६५००००.००	३७८२५६.००	०	३७८२५६.००	१४९९०१०.००	०	६५००००.००
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	१९४२८४०००.००	१५००९१७०२.५५	०	१५००९१७०२.५५	१७१०७३७८०.२५	०	१९४२८४०००.००
घ. अन्य भूक्तानी		४८८६८११.७८	६३५१४२८.७९		६३५१४२८.७९	४५८१०८५७६.६२		४८८६८११.७८
कोषहरु		४८८६८११.७८	९९५७९२.५०	०	९९५७९२.५०	१२३७५६७७.७०	०	४८८६८११.७८
धरौटी		०	५३५५६३६.२९	०	५३५५६३६.२९	३१८३१९९.२४	०	०
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)			(६२९६९४४.०१)		(६२९६९४४.०१)	(२१९२५३२३.४९)		
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ . ल्या)			३३०६०००६.५०		३३०६०००६.५०	५५५१९९४३.७९		

वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)			२६७६३०६२.४९		२६७६३०६२.४९	३३५९४६२०.३०		
बैंक तथा नगद बाकी	२४		२६७६३०६२.४९		२६७६३०६२.४९	३३५९४६२०.३०		

1. संघिय सरकार र प्रदेश सरकार तर्फको **C-GAS** मार्फत आम्दानी र खर्चको आय व्यय विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

सि.नं	आयतर्फ		सि.नं	व्ययतर्फ	
	विवरण	रकम		विवरण	रकम
१	संघिय तर्फ सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	१०८३८५३१९।०	१	संघिय तर्फ सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	१०८३८५३१९।०
२	संघिय तर्फ स्थानीय स्वास्थ्य पुर्वाधार	४४७५८४५४।०	२	संघिय तर्फ स्थानीय स्वास्थ्य पुर्वाधार	४४७५८४५४।०
३	प्रदेश तर्फ भाषा तथा संस्कृति कार्यक्रम	४४२९६०।०	३	प्रदेश तर्फ भाषा तथा संस्कृति कार्यक्रम	४४२९६०।०
	जम्मा	१५३५८६७३३।०		जम्मा	१५३५८६७३३।०